

گزارش مسابقه ره نشان سیاست گذاری

بهار و تابستان ۹۸

ره نشان

فهرست

۳	مقدمه
۳	فرایندهای طراحی شده
۳	مرحله اول
۴	مرحله دوم
۵	اساتید دوره
۵	کمیته علمی
۵	کمیته اجرایی
۶	مراسم افتتاحیه
۷	کارگاه دور دنیا در یک ساعت
۷	جلسه ارائه موضوع
۸	گام اول
۸	کارگاه جور دیگر باید دید!
۹	گام دوم
۹	داوری اولیه
۱۰	کارگاه شبیه سازی سد حسنلو
۱۰	گام سوم
۱۱	کارگاه کارآفرینی سیاستی
۱۱	گام چهارم
۱۲	داوری
۱۳	اختتامیه

مقدمه

در یکی دو سال اخیر و مخصوصاً با اضافه شدن رشته سیاست گذاری علم و فناوری به دانشگاه صنعتی شریف، تمایل دانشجویان مهندسی به حوزه سیاست گذاری رشد قابل توجهی داشته است. اما این مساله تازه ای نیست و ما هر چند سال یکبار شاهد رونق یک رشته و حوزه به خصوصی هستیم. مساله ای که به تجربه ثابت شده است این است که تعداد کمی از دانشجویان از روی علاقه و با آگاهی کامل دست به انتخاب رشته و مسیر تخصصی آینده خود می زنند و موجی که دانشجویان و فارغ التحصیلان شاخص در بین دانشجویان ایجاد می کنند عامل اصلی این انتخاب است. از این رو مهم ترین هدف ره نشان آگاهی بخشی به دانشجویان سال سوم و چهارم کارشناسی است که در بازه سنی ۲۰-۲۴ سال قرار دارند و در طی دو سال آینده، باید مسیر تخصصی خود را انتخاب نمایند.

مهم ترین هدف ره نشان سیاست گذاری هدایت جریان نیروی انسانی توانمند به سمت حوزه سیاست گذاری است. در این برنامه تلاش شده بود تا از یک طرف با ایجاد آشنایی و شناخت علایق به افرادی که می خواهند مسیر جهت گیری تخصصی خود را انتخاب و یا دقیق تر نمایند، کمک شود. این شناخت دقیق تر با تمرکز بر دو اصل زیر محقق خواهد شد:

● سیاست گذاری امری چند وجهی است. یعنی به مهارت ایده پردازی و خلاقیت، استعداد توان تفکر تحلیلی، علاقه و توانمندی به پژوهش، پشتکار و روحیه خستگی ناپذیر نیاز دارد.

● سیاست امری پیچیده است. یعنی در سیاست گذاری مسائل اصلی این حوزه از چالش هایی با پیچیدگی بسیار بالایی برخوردار هستند که برای حل آن به افرادی با تفکر پیچیده نیاز است.

از طرف دیگر نیز مقدمه ای برای پاسخ نیاز مبرم کشور به حضور افراد توانمند در عرصه سیاست گذاری فراهم آید.

ره نشان سیاست گذاری به گونه ای طراحی شده بود تا بتواند از تمامی رشته ها ورودی بپذیرد تا جایی که نیمی از شرکت کنندگان خارج از دایره رشته های فنی و مهندسی تحصیل می کردند و این خود شرایط را مهیا ساخت تا شرکت کنندگان به شرایط واقعی دنیای سیاست گذاری نزدیک شوند. علاوه بر این موضوع، ره نشان سیاست گذاری با محوریت قرار دادن فرایند سیاست گذاری به جای مسابقه در این ۴ روز توانست به یکی از اهداف خود که تغییر نگاه افراد به مسایل جامعه و توجه دادن آن ها به پیچیدگی های موجود در این مسایل است، دست یابد.

فرایندهای طراحی شده

کمیته علمی ره نشان سیاست گذاری، طی ۵ ماه تلاش بی وقفه با تیمی متشکل از ۴ پژوهشگر که هم اکنون در مراکز هم چون مرکز پژوهش های مجلس، دفتر همکاری های ریاست جمهوری و اندیشکده حکمرانی شریف فعال هستند، توانست مدلی دو مرحله ای برای این دوره از ره نشان ارائه نماید که در ادامه به آن اشاره می شود.

مرحله اول

مرحله اول ره نشان سیاست گذاری در ۴ روز و به صورت دو آخر هفته متوالی در طبقه همکف شتابدهنده راه روشن برگزار شد. کمیته علمی با بررسی پیشنهادهای مختلفی که در طی ۵ ماه طراحی این ره نشان ارائه شده بود، چرخه خط مشی گذاری و رویکرد تربیت کارآفرین سیاستی با تمرکز بر سه محور

● احساس مشکل

● ادراک و تعریف مساله

● تدوین راه حل برای حل مشکل با توجه به پیچیدگی های اجرا را برگزید.

این مرحله ناظر بر چرخه خط مشی گذاری و محورهای بالا شامل ۴ گام بود.

به طور کلی پس از ارائه یک مشکل مشخص به تیم ها، در گام اول اول تلاش خواهند کرد تا شناخت بیشتر، عمیق تر و ملموس تری نسبت به آن بیابند. در گام دوم تلاش خواهند کرد تا علت ایجاد مشکل را بیابند و مسئله یا مسائل اصلی را مشخص کنند و به درستی آن را مبتنی بر شواهد و رابطه علی با مشکل تعریف کنند. در گام سوم، تیم ها باید پیچیدگی های اجرای راه حل خود را تعیین نمایند. این پیچیدگی ها می تواند شامل منابع و امکانات در اختیار، موانع، تعارض منافع احتمالی و... باشد. در گام چهارم شرکت کنندگان با توجه به راه حل و پیچیدگی هایی که در مراحل گذشته مشخص نموده اند، باید روش هایی را برای جلب نظر ذیفعان و سیاست گذاران بیان کنند.

موضوعاتی که در این مرحله به آن ها پرداخته شد عبارت بودند از: مسکن، خودرو، پلتفرم های دیجیتال، یارانه انرژی

مرحله دوم

در پایان مرحله اول، تیم های برگزیده با نظر راهبران و داوران انتخاب شدند. همچنین از هر موضوع با نظر راهبران، ۲ نفر واجد دریافت کارت طلایی شناخته شدند و از آن ها نیز برای حضور در مرحله دوم دعوت به عمل می آید.

مرحله دوم از تاریخ ۵ مرداد ماه آغاز و تا پایان شهریور ماه ادامه می یابد. در این مرحله، شرکت کنندگان در دو حلقه به صورت عمومی و تخصصی به کار خود ادامه خواهند داد.

مرحله دوم دارای ۳ راهبر است که در دو سطح با شرکت کنندگان در ارتباط هستند:

● راهبری عمومی

در این سطح راهبران جلساتی را به صورت هفتگی طراحی نموده اند که در آن ها به صورت دو هفته یکبار به بررسی یک موضوع و مساله عمومی می پردازند. این جلسات به شرکت کنندگان کمک خواهد کرد تا دیدی کامل تر و جامع تر نسبت به مسایل اطراف خود پیدا کرده و راحت تر بتوانند حوزه تخصصی خود را در آینده انتخاب نمایند.

● راهبری ارشد

در این سطح، هر راهبر، هدایت یک موضوع را بر عهده می گیرد و شرکت کنندگان را برای رسیدن به نتایجی عمیق تر و دقیق تر کمک می کنند. راهبران، در این سطح با استفاده از شبکه ارتباطی خود، شرکت کنندگان را با افراد و سازمان هایی که در مسیر نیل به هدف نیاز دارند، ارتباط می دهد.

وظیفه اصلی راهبران در این سطح طراحی مسیر پیشرفت پروژه و فراهم آوردن ارتباطات و شبکه سازی برای شرکت کنندگان است. علاوه بر اینکه شرکت کنندگان از تجربه و شبکه افراد راهبران استفاده می کنند، کارگاه هایی نیز به منظور تقویت توانایی های عمومی افراد در سیاست گذاری ترتیب داده خواهند شد.

اساتید دوره

دکتر سید محمد حسین قریشی

پژوهشگر سیاست گذاری
مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

دکتر علی ملکی

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف
دبیر ستاد پایش و ارزیابی علم و فناوری
شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر سید صادق امامیان

رئیس سازمان تنظیم گر
صوت و تصویر فراگیر داوران

کمیته علمی

محسن مومنی راد

پژوهشگر حوزه حکمرانی و سیاست گذاری
اندیشکده حکمرانی شریف

محمد مهدی جعفریان

دبیر کمیته علمی و معاون کارگروه رسانه
های نوین اندیشکده حکمرانی شریف

مهدی اشعری

پژوهشگر مرکز پژوهش های
مجلس شورای اسلامی

سعید تجریشی

پژوهشگر مرکز همکاری های
فناوری و نوآوری ریاست جمهوری

داوران

دکتر محمد جلال

معاون مرکز همکاری های تحول
و پیشرفت ریاست جمهوری

دکتر حسین افشین

معاون زیربنایی مرکز پژوهش های
مجلس شورای اسلامی و هیئت علمی
دانشگاه صنعتی شریف

دکتر سبحانیان

معاون دفتر مالیه عمومی مرکز پژوهش های
مجلس شورای اسلامی

دکتر احسان خاندوزی

هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

داوران

دکتر محمد صادق حسینی

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری بیمه ایران

دکتر محمد شریفخانی

هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف
معاون فضای مجازی سازمان صدا و سیما

دکتر روح‌الله هنرور

مسئول گروه نظام‌گذاری اندیشکده
حکمرانی شریف و استاد مدعو دانشکده
اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف

علیرضا عبدالله زاده

فارغ التحصیل سیاست‌گذاری عمومی
از هاروارد

دکتر محمدصادق کریمی

پژوهشگر مرکز بررسی‌های استراتژیک
ریاست جمهوری

مهندس احمد قلعه‌بانی

مدیرعامل اسبق شرکت ملی نفت ایران

دکتر علی ملکی

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف
دبیر ستاد پایش و ارزیابی علم و فناوری
شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی مروی

مدیر اندیشکده حکمرانی شریف و عضو
هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه
علامه طباطبایی

مهندس رضا ویسه

معاون سابق هماهنگی و نظارت
معاون اول رئیس‌جمهور

دکتر سعید نریمان

هیئت علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی

کمیته اجرایی

علیرضا محمدی فرد

دبیر ره‌ن‌شان سیاست‌گذاری

احسان ایرانمنش

دبیر مجموعه رویدادهای ره‌ن‌شان

ناصر مهدیه

حجت فنودی

ناصر عبادی

علی محمد دشوارگر

حسن ضیایی

علی ملکی

فرمهای مسابقه

از آنجایی که شرکت کنندگان آشنایی چندانی با سیاست گذاری و پیچیدگی های آن نداشتند، تیم کمیته علمی به منظور راهنمای و چهارچوب بندی ذهنی شرکت کنندگان دست به طراحی فرمهایی متناسب با گام های ره نشان نمود. این فرم ها به شرکت کنندگان کمک می کرد تا به منظور پاسخ به سوالات موجود در فرم ها، به صورت ناخود آگاه به مساله از جهات مختلف نگاه نمایند و به این وسیله با پیچیدگی مسایل عمومی بیشتر آشنا شدند.

 ره نشان

فرم مربوط به گام اول، بخش اول

سیر تاریخی و روایت مسئله از گذشته تا به امروز

ارائه شواهدی از وجود مسئله، مشکل، آثار و پیامدها

قوانین و سیاست های فعلی

آمارهای مهم و قابل توجه

بازیگران و نهادهای مؤثر
 (انواع سازمان های دولتی، خصوصی، مردم، سازمان های اجتماعی و ...)

مسئله چیست؟ مشکل کجاست؟ (در صورت نیاز به تبیین واژگان و تبیین هر نکته دیگر اقدام شود)

انتخاب حوزه تمرکز در صورت امکان

 ره نشان

فرم مربوط به گام دوم، بخش اول

شماره گروه:
 نام گروه:
 نام اعضای گروه:
 موضوع:

۳. چه رابطهای بین عوامل، مسئله و زیرمسئله وجود دارد؟ (نمودار استخوان ماهی، سیستم دینامیک و ...)

۴. مسئله مورد تمرکز شما چیست؟ تحلیل شما چیست؟

۱. چه عوامل و علتهایی سبب ایجاد مسئله شده است؟ (علّتیابی و تحلیل)

۲. مسئله را می توان به زیرمسئله تبدیل کرد؟

۵. چرا این مسئله مهم است؟ (ارائه شواهد محکمه پسند و تحلیل)

گزارش مرحله اول

مراسم افتتاحیه

مراسم افتتاحیه ره‌ن‌شان سیاست‌گذاری پنج‌شنبه ساعت ۹ در سالن آمفی‌تئاتر ایستگاه نوآوری شریف آغاز شد. در این مراسم دکتر محمدمهدی نایی عضو هیات علمی دانشکده مهندسی برق دانشگاه صنعتی شریف به اهمیت سیاست‌گذاری در پیشرفت کشور اشاره نمود. در ادامه دکتر کیومرث اشتریان دبیر کمیسیون اجتماعی دولت به روی سن آمدند و از تجربیات خودشان در عرصه سیاست‌گذاری در سطح کلان گفتند. پس از سخنرانی دکتر اشتریان، آقای محمدمهدی جعفریان دبیر کمیته علمی ره‌ن‌شان پس از خوش‌آمد به شرکت‌کنندگان، فرایند مسابقه را به صورت مختصر توضیح دادند.

کارگاه دور دنیا در یک ساعت

دکتر علی ملکی عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف و دبیر ستاد پایش و ارزیابی علم و فناوری شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در اولین کارگاه ره نشان سیاست گذاری با مطرح کردن یک مساله عمومی و با مشارکت شرکت کنندگان، یک بار ۴ مرحله مسابقه را به صورت خلاصه طی کردند تا شرکت کنندگان دید بهتری نسبت به آنچه که پیش رو دارند بیابند.

جلسه ارائه موضوع

پس از مراسم افتتاحیه و کارگاه دور دنیا در یک روز، شرکت کنندگان به محل اصلی ره نشان منتقل شدند و پس از نماز و ناهار، شرکت کنندگان به ۴ گروه تقسیم شدند و راهنبران به شرح دادن مساله موجود در هر حوزه پرداختند.

گام اول

پس از مشخص شدن مساله کلان در هر حوزه، شرکت کنندگان در غالب ۱۲ تیم شروع به کار گروهی کردند تا در اولین مرحله از مسابقه، مساله خود را دقيق تر نموده و اطلاعاتی را که نیاز دارند جمع آوری نمایند.

کارگاه جور دیگر باید دید!

پس از پایان مرحله اول، دکتر سید صادق امامیان، رئیس سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر، سیاست‌گذاری و جریان‌ها پیچیده داخل آن را طی کارگاهی ۲ ساعته برای شرکت کنندگان شرح دادند.

گام دوم

در ادامه ره نشان، شرکت کنندگان به دنبال یافتن روابط علی و معلولی در بین اطلاعاتی که بدست آورده بودند، وارد گام دوم شدند.

دآوری اولیه

در پایان روز دوم، ۶ داور در دو گروه منتظر شرکت کنندگان بودند تا سطح فعالیت های آن ها در هفته اول ره نشان را قضاوت نمایند. دآوری این مرحله به صورت دو گروه یارانه های انرژی-پلتفرم های دیجیتال و خودرو-مسکن صورت گرفت که در گروه ۳ داور حضور داشتند.

کارگاه شبیه سازی سد حسنلو

در ابتدای هفته دوم، با هدف آشنایی شرکت کنندگان با پیچیدگی های اجرا و تعارض منافع موجود در راه حل ها، مساله سد حسنلو که یکی از حوزه های آبریز دریاچه ارومیه است را با کمک تیم روشنا از اندیشکده حکمرانی شریف آغاز کردیم. شرکت کنندگان به صورت ۵ تیم ۸ نفره تقسیم شدند و هر یک از شرکت کنندگان در نقش یکی از ذی نفعان پروژه سد حسنلو ایفای نقش نمودند و سعی بر این بود تا طی دو جلسه مذاکره طرفین به راه حلی دست یابند که تمام ذی نفعان بر سر آن توافق داشته باشند.

گام سوم

هر تیم آنچه را که از شبیه سازی و تاثیر ذی نفعان مختلف بر روی راه حل داشتند، مساله خود را بررسی نموده و راه حل خود را اصلاح کردند.

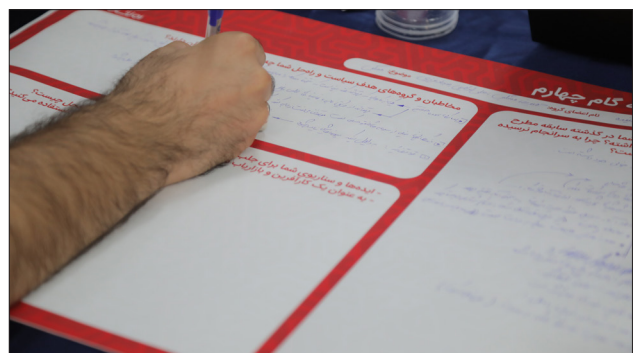
کارگاه کارآفرینی سیاستی

در ابتدای روز چهارم، دکتر سید محمدحسین قریشی یکی از نظریات مطرح در عرصه سیاست‌گذاری که به مدل کینگدون معروف است را در قالب مثال‌ها و تجربیات برای شرکت‌کنندگان شرح داد.

گام چهارم

در آخرین گام ره‌نشان سیاست‌گذاری، شرکت‌کنندگان با توجه به مدل کینگدون، فرصت‌هایی که می‌توانست بر روی راه‌حل آن‌ها تأثیرگذار باشد را شناسایی کردند و شرح دادند که چگونه این فرصت‌های ایجاد خواهد شد و آن‌ها چه برنامه‌ای برای استفاده از این فرصت‌ها خواهند داشت.

داوری

مرحله دوم نسبت به مرحله اول، تغییراتی داشت تا جایی که برای هر حوزه یک داوری جداگانه قرار شد تا برگزار شود. بر اساس این تغییر، از ۱۲ داور دعوت به عمل آمد تا در این امر ما را یاری دهند. با توجه به افزایش داوران، مکان داوری با همکاری پژوهشکده شهید رضایی، ساختمان شهید شوریده منتقل شد تا امکان داوری همزمان ۴ حوزه فراهم آید.

اختتامیه

در مراسم اختتامیه که از ساعت ۱۸:۳۰ در سالن آمفی تئاتر ایستگاه نوآوری شریف برگزار شد، دکتر حسین جوشقانی مدیرعامل موسسه حامی علوم انسانی، حامی و پشتیبان ره نشان سیاست گذاری، به معرفی موسسه حامی علوم انسانی و خدمات آن پرداخت. در ادامه دکتر علی مروی، مدیرعامل اندیشکده حکمرانی شریف، به سخنرانی پرداخت و به نقاط قوت و ضعف این دوره از ره نشان پرداخت. با توجه به فشردگی برنامه و رقابت نزدیک تیم‌ها، نتایج با تاخیر اعلام شد که این مساله موجب شد تا فرصتی برای پرسش و پاسخ شرکت کنندگان از دکتر مروی و دکتر جوشقانی فراهم آید. در پایان نیز پس از اعلام اسامی ۴ تیم برگزیده، شرکت کنندگاه عکسی به یادگاری انداختند.

تیم‌های برگزیده

